

Nemunas bus švaresnis

Nemunas labai gražus. [Ne veltui](#) jis apdainuotas:

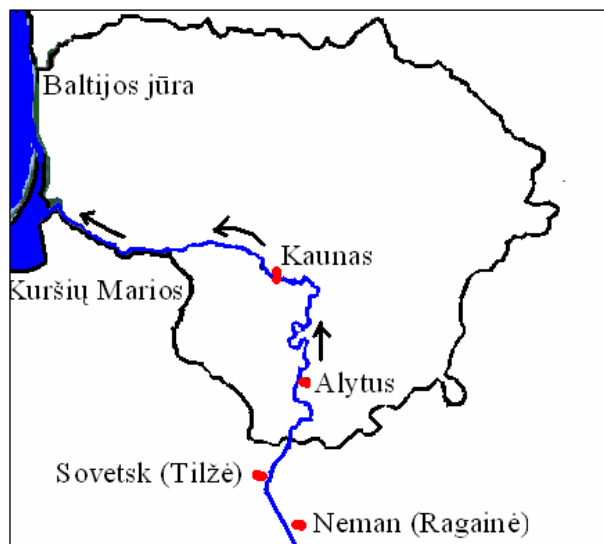
„Nemunėli, Nemunėli,
Per laukus, per plačius, per girias
[Tyra](#), tyrą [plukdai](#) vandenėlį
Į plačiasias pasaulio marias.

Nemunas (nuotrauka Martyno iš www.photoblink.com)

Bet paskutiniu metu Nemunas jau nebe tyrą plukdė vandenėlį, o [gerokai apterštą](#). Prie Kauno, [fekalinių](#) bakterijų vasarą būdavo [dvigubai](#) daugiau, negu sveika.

O Nemunas teka į Kuršių Marios, ir iš ten į Baltijos jūrą. Tuo būdu apterštas Nemuno vanduo teršė Marios ir Baltijos jūrą. Pradėjo [žydėti](#) Baltijos vanduo ir jame ėmė trūkti [deguonies](#). Todėl Baltijoje ir Mariose ėmė žūti daug žuvų.

Nemunas teka į Kuršių Marios ir iš ten į Baltiją

Vienas didžiausių Nemuno teršėjų buvo Kaunas. Sovietmečiu Nemuno vanduo prie Kauno beveik visai nebuvo valomas. Todėl atgavus nepriklausomybę, 1991 m., Kaune buvo imta statyti vandens valymo [įranga](#). Tačiau ji buvo tik mechaninė ir pajėgė išvalyti tik 75% iš Kauno patenkančių [teršalų](#).

Geresnės vandens valymo sistemos naudoja mikrobus kurie naikina bakterijas. Tokia moderni biologinė vandens valymo įranga buvo įjungta Kaune rugsėjo mėnesį. Dabar bus išvaloma apie 95% iš Kauno įplaukiančių teršalų.

Naujoji įranga kainavo 74 mln. litų. Europos Sąjunga apmokėjo 70% kainos, o Lietuvos valdžia – likusią dalį. [Lėšos](#), kurias Lietuva gauna iš Europos Sąjungos yra dalis sutarties, pasirašytos Lietuvai įstojant į Europos Sąjungą. Lietuva sutiko savo vandenų [bukle](#) pakelti iki priimtino lygio iki 2015 m., o Europos Sąjunga sutiko tam duoti lėšų.

Nemunas

Alytus yra antras didelis miestas prie Nemuno. Alytuje gyvena apie 70,000 žmonių. (Palygink su Kaunu, kur gyvena 356,000 žmonių.) Alytus taip pat teršia Nemuną. Ir ten jau pradėti projektai, kurie [patobulins](#) Nemuno vandens valymą. Tiems projektams taip pat lėšų gaunama iš Europos Sąjungos.

Kitas miestas, kuris teršia Nemuną, yra Sovetsk. Anksčiau jis buvo vadinamas Tilže. Sovetsk yra Rusijoje, regione, kuris dabar vadinasi Kaliningradu. Tai Karaliaučiaus kraštas, kuris taip pat vadinamas Mažoji Lietuva.

Sovetske gyvena apie 43,000 žmonių. Nors jis gerokai mažesnis už Alytų, tačiau jo tarša reikšminga nes ten vanduo beveik visai nevalomas, o veikia [celiuliozės](#) ir popieriaus fabrikai. Organinių medžiagų kiekis Sovetsko fabriko nuotekose 10-15 kartų viršija Lietuvoje nustatytas normas.

Lietuvai rūpi, kad Sovetskas įrengtų vandens valymo sistemą. Kitaip tikrai neįstengs iki 2015 m. Nemuno vandenis išvalyti iki sutarto lygio.

Nemunas (nuotrauka iš wikipedia)

Todėl vyksta tarp įvairių Lietuvos ir Kaliningrado valstybinių institucijų pasitarimai. Kaliningradas tikisi gauti paramos ne tik iš Rusijos, bet ir iš Lietuvos.

Ar tu manai, kad Lietuva turėtų paremti vandens valymo projektą Sovetske? Parašyk mums:

redaktore@laikaivaikams.org

Nemunas (nuotrauka Eimanto Valevičiaus)

Žodynėlis

Ne veltui: su priežastim; not for nothing

plukdyti: nešti vandeniui; to float, to carry on water

tyras: švarus

gerokai: labai, reikšmingai; very, significantly

apterštas: nešvarus; polluted

fekalinės: fecal

dvigubai: du kartus; double

žydėti: kai vandeny ima daugintis fitoplanktonai, vanduo pasidaro geltonai-žalias pagal pakraščius

deguonis: ore esančios dujos, palaikančios kvėpavimą; žuvims reikalinga deguonis; oxygen

įranga: aparatai, sistema, prietaisai; equipment

teršalai: tai, kas teršia, daro, kad būtų nešvaru; pollutants

lėšos: funds

buklė: stovis, koks yra; status

patobulinti: pagerinti; to improve

celiuliozė: sudėtingas angliavandenis, naudojamas popieriaus, tekstilės, vaistų ir sprogstamųjų medžiagų gamyboje; a complex carbohydrate used in the manufacture of paper, textiles, pharmaceuticals and explosives

nuotekos: kas nuteka, išsilieja, gamyboje naudojantys chemikalai nuteka į Nemuną; that which is drained away